

Gwers 3 – Arch Noa

Nodiadau Cefndir i'r Athro

Genesis 6:9 – 7:24

Yn dilyn cyfarwyddyd Duw, 'Byddwch ffrwythlon ac amlhewch' (1:28), cynyddodd y teulu dynol ac ym mhenodau 4 a 5, cyfarfyddwn â rhai o ddisgynyddion Adda. Deuwn ar draws enwau Cain, Abel a Seth (plant Adda ac Efa), Enos (mab Seth); yn ddiweddarach Enoch, Methwsela (mab Enoch) a fu fyw am 969 mlynedd, a Lamech. Ganwyd mab i Lamech – Noa.

Yn dilyn y Cwmp yn Eden (gwers 2) roedd drygioni'n amlwg. Cain oedd y baban dynol cyntaf a dilynwyd ef gan Abel. Dengys Cain nodweddion gwaelaf, a phechadurus, yr hil ddynol; cenfigen ac ymryson rhwng brodyr yn esgor ar ddieter, a hwnnw'n arwain at lofruddiaeth. Mae'r Beibl yn ystyried Cain fel plentyn y diafol (gweler 1 Ioan 3:12), yn lofrudd a chelwyddgi (Ioan 8:44). Twyllodd Cain ei frawd Abel, ei arwain i'r maes a'i ladd; twyllodd ei hun i gredu y gallai gyflawni'r fath weithred heb roi cyfrif ohoni, a cheisiodd gelu'r gwirionedd oddi wrth Dduw. Sylwer fel y mae Duw'n cwestiynu Cain, fel yn hanes Adda ac Efa, nid i gasglu gwybodaeth (mae Duw'n gwybod popeth), ond i roi cyfle i'r troseddwr i ddweud y gwir ac i gyffesu ei bechodau. Yny ddau achos mae'r pechaduriaid yn gyfrwys ac yn ceisio celu eu hanfadwaith, ond datgelodd Duw eu pechodau a bu rhaid iddynt gyfaddef eu heuogrwydd.

Erbyn dyddiau Noa roedd y sefyllfa wedi dirywio'n fawr – "Gwelodd yr Arglwydd fod drygioni'r bobl yn fawr ar y ddaear, a bod holl ogwydd eu bwriadau yn ddrwg" (6.5). Trwy ddewis anufuddhau roedd Adda ac Efa a'u disgynyddion yn herio awdurdod Duw ar ei greadigaeth, yn cynnwys y ddynoliaeth. Dewisodd dyn ei lwybr ei hun, o baradwys i fyd caled a chreulon, wedi ei wahanu oddi wrth Dduw.

Oherwydd iddo gael ei greu ar lun a delw Duw, ni allai dyn golli'r berthynas yn llwyr, ac nid oedd Duw'n fodlon i adael y sefyllfa heb ymyrryd ymhellach. Mewn emyn o'i eiddo mae Pedr Fardd yn sôn am gyngor Tri yn Un, yn trefnu 'ffordd i achub gwael, golledig, euog ddyn', a hynny 'Cyn llunio'r byd, cyn lledu'r nefoedd wen, cyn gosod haul na lloer na sêr uwchben.'

Trwy achub Noa, y gŵr cyfiawn, a'i deulu, dengys Duw ei fod yn Dduw trugarog, ac yn awyddus bob amser i gael dyn i fyw yn ôl ei ewyllys Ef. Y tro hwn nid un dyn sy'n cael ail gyfle, ond y ddynoliaeth gyfan.

A oedd Methwsela yn wir yn 969 mlwydd oed a Noa'n 950 mlwydd oed pan fuont farw?

Dyna ddywed Genesis! Y mae cofnodion eraill, e.e. un o Fabilon sy'n cyfeirio at naw neu ddeg brenin, cyn dyddiau'r dilyw, yn teyrnasu am gyfanswm rhwng 18,000 a 65,000 mlynedd!

Yr esboniad poblogaidd yw fod Duw ar y dechrau wedi addo 'hir oes' i ddyn ond collodd hynny yn y Cwmp.

Pwy oedd Noa?

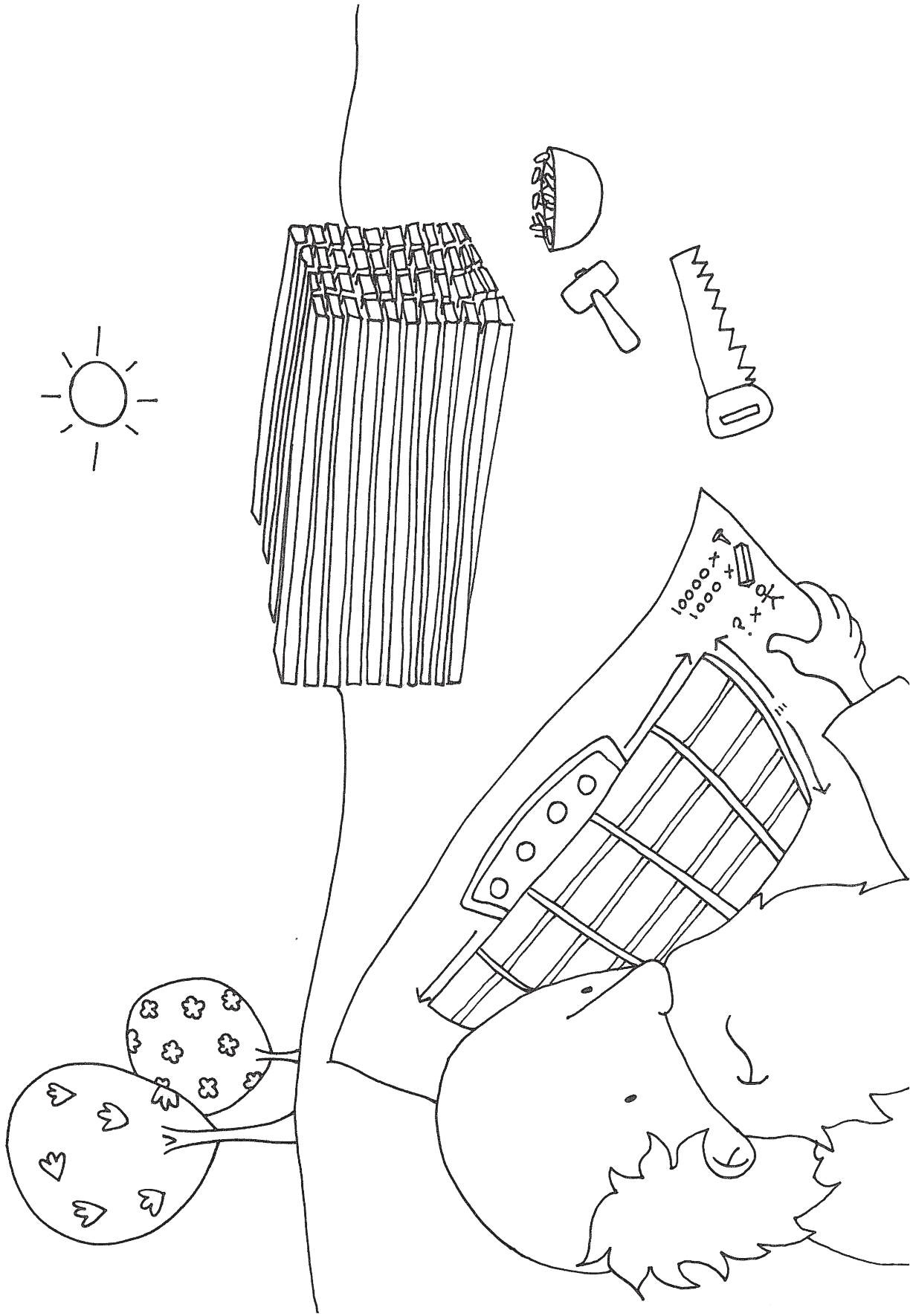
Amaethwr a gwinllanwr, gyda thri mab, Sem, Cham a Jaffeth. Roedd yn ŵr cyfiawn ac yn rhodio gyda Duw (6:9). Dangosodd ei natur ddynol trwy fod y meddwyn cyntaf ar y ddaear (9:20, 21).

Beth oedd yr 'arch'?

Yn llythrennol dyna ydoedd, arch. Math ar grât, bocs mawr yn mesur 140metr x 23metr x 13.5 metr.

Y Cyfamod

Yn dilyn y dilyw gwnaeth Duw gyfamod gyda Noa. Addawodd na fyddai byth eto'n anfon dilyw.

Dyweddodd Duw wrth Noa i adeiladu cwch mawr. Wyt ti'n cofio pam? Roedd y bobl yn chwerthin ar ben Noa, ond doedd dim ots ganddo - roedd am wrando ar Dduw.

Adeiladodd Noa'r cwch o bren. Beth am ludo darnau o bren lolipop ar y cwch neu ddefnyddio papur gludlog effaith pren i'w lenwi.

Diolch Dduw bod Noa'n barod i wrando arnat ti, er bod pawb arall yn dy amau. Helpa ni i wrando arnat. Amen.

Gwers 3 – Arch Noa

Noa'n adeiladu cwch | Beibl Newydd y Plant tud. 22

(Genesis 6)

Gwers 3

Arch Noa

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DAN 7 oed.

Arch Noa tud 18

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DROS 7 oed.

Y cwch tri-llawr tud 18

BEIBL LLIW STORI DUW

Arch Noa tud 16

BEIBL BACH STORI DUW

Dechrau Newydd tud 38

BEIBL NEWYDD Y STORIWR

Addewid Arbennig tud 12

BEIBL LLIW Y PLANT

Arch Noa tud 24

BEIBL NEWYDD Y PLANT

Noa'n adeiladu cwch tud 22

BEIBL BACH I BLANT

Glaw, Glaw, Glaw! tud 28

Y BEIBL I BLANT mewn 365 o storïau

Hanes Noa tud 17

BEIBL LLIW Y TEULU

Noa yn adeiladu llong tud 58

Amser Chwarae

Bydd angen powlen o ddŵr, gwellt a darnau sgwâr o bapur i wneud cychod.

Dangoswch i'r plant sut i greu cychod papur a'u hwylio ar y dŵr. Gadewch i'r plant greu tonnau gyda'r gwellt a thrafodwch sut mae'r gwynt yn achosi "storm."

Trafodwch ein defnydd o ddŵr a pha mor angenrheidiol yw dŵr i'n bywydau dyddiol. Gofynnwch i'r plant restru holl ddefnyddiau dŵr. Wedyn, trafodwch o ble mae dŵr yn dod, gan ofalu cyfeirio'r sgwrs at y glaw.

Amser Stori

Bydd angen yr eitemau canlynol mewn bag: morthwyl, darn o bren, llif, anifeiliaid bach, darn o bapur hir wedi'i blygu'n igam ogam 8 gwaith yn barod i greu pobl papur, pensel.

Adroddwch hanes Noa yn adeiladu'r arch (mae Beibl Newydd y Plant yn defnyddio'r gair 'cwch') yn eich geiriau eich hun, gan ddilyn tudalen 22 o Feibl Newydd y Plant. Wrth adrodd yr hanes, tynnwch yr eitemau o'r bag yn y man priodol. Cewch dynnu llun person ar eich papur plygiedig a'i dorri wrth esbonio wrth y plant fod Duw wedi dweud wrth Noa i fynd â'i wraig a'i fechgyn, a gwagedd ar y cwch – 8 person i gyd.

Gorffennwch drwy dynnu sylw'r plant at ufudd-dod Noa, pa mor barod oedd i wrando ar Dduw. Roedd Duw'n falch iawn bod Noa wedi gwrandao arno, ac mae Duw'n falch pan fyddwn ni'n gwrandao arno hefyd.

Amser Crefft

Llyfr Crefft t. 14 – 19

Cân

Beth am wrando ar y gân 'I mewn i'r arch â nhw' (Dafydd Iwan o'r CDD Cwm Rhyd y Rhosyn) – gyda phawb yn ymuno yn y gytgan? Mae'n bosibl prynu a lawr lwytho'r trac o Amazon neu iTunes.

Gweddi

Bydd angen siâp diferyn o ddŵr ar gyfer pob plentyn, creonau glas, pin ffelt du, darn o bapur cefndir a glud.

Rhowch 'ddiferyn' i bob plentyn gan eu gwahodd i feddwl am un rheswm pam fod glaw yn dda ac ysgrifennu'r syniad ar y 'diferion.' Wedyn, gofynnwch i'r plant liwio'r diferyn a'i ludo ar y papur cefndir, gan adrodd gweddi o ddiolch i Dduw gyda'r plentyn.

Adnoddau Ychwanegol

Crefft

Llyfr Crefftau Stori Duw i blant dan 5 oed t. 14–19

Tafleuni gwefan amserbeibl.org

Cyfres A – Noa

Cyfres DVD Stori Duw

Stori 3: Noa a'r Dilyw Mawr

Cwis a Chwilair

Llyfr Cwis Cynta i Ateb, tud 264

Cyfres PowerPoints Beibl Bach i Blant

Cyflwyniad 3 Glaw, Glaw, Glaw

Llyfrau Stori

Arch Noa

I mewn i'r arch a nhw

Noa a'i Long Enfawr

Noa a'r Anifeiliaid

Pos Llawr Enfawr Noa

Hwyl Jigso – Noa a'i Arch

Llyfr Stensil Anifeiliaid y Beibl:

Noa a'i arch

